

~~3~~ 0,0
V-VL
mk

2063

1565-ԱԿ

ՅԵՒԱ ՌԵՎԻՆՇԱՄԵՐ

Դրոց տպագրելոց ՚ի վենէտիկ
յաշակերտաց Ամենապատիւ Տն
Մխիթարայ մեծի Աբբայի ըստ
կարգի այբուբենից՝ համառօտ բա
յատրութե իւրաքանչիւր գրոց :

1810:

Տար. Շնորհ (Աղջազար)

Յ. Հ. Հ. Վ. 2004.

017

in

1900-1901 1902 1903

1902 1903 1904 1905

1903 1904 1905 1906

1904 1905 1906 1907

1905 1906 1907 1908

1906 1907 1908

1907 1908 1909 1910

1908 1909 1910 1911

1909 1910 1911 1912

1910 1911 1912 1913

1911 1912 1913 1914

1912 1913 1914 1915

1913 1914 1915 1916

1914 1915 1916 1917

Ա. Հայերտ :

Յ

ամառօտուն մի է ածաբանութե
մեծին ալպերտի , գրաբառ շա-
րադրութե : Ի լոյս ածեալ աշխա-
տասիրութեամբ Տն Միսիթարայ
մեծի Արքայի : Տպագրեալ յամին 1715 :

Ա. կն հոգւոյ :

Աս գրքիս մէջը կան, նախ շաբթու ամէն օր
վան ազօթքներ: Երկրորդ՝ առաւօտեան, կես
աւուր , և երեկոյեան ազօթքներ : Երրորդ՝
մաղթանկք ու երդք նք ածածնայ : Չորրորդ՝
խոստովանութե համար քննութե խզճի մը-
տաց , գրաբառ շաբադրութե : Աշխատասի-
րութ Տն Միսիթարայ մեծի Արքայի : Տպա-
գրեալ յամին 1770 :

Ա. զբիւր բարի :

Հոգեւորական խրատներ՝ ու անոնց յարմար-
ալ պատմութիներ . գրաբառ շաբադրութե :
Յօրինեալ հաւաքածոյ թարգմանութե պետ-
րոսի վարդապետի թիֆլիզեցւոյ , և սրբա-
դրութե 'ի լոյս ածեալ 'ի Միսիթարայ վար-
դասլետէ : Տպագրեալ յամին 1722 :

Ա. զօթամատոյց սեյն յովսեփայ :

Զանազան գովեստներ ու ազօթքներ առ
Ա 2 նըն

Արն յովսէփ յիշելով իրեն մեծամեծ շնորհք ները : Անոր հետ ուրիշ աղօթքներալ կան առ որ աջածինն : Յօրինեալյաշակերտաց Տէ Միսիթարայ Աբբայի մեծի . գրաբառ շարադրութ : Տպագրեալյամի թն 1781 :

Վ մարանոց բիւզանդեան :

Տեղեկութիւ ստամպօլու նեղուցին վըրայ . ուր տեղն 'ի տեղը կըդրվի ամմէն գեղերը և անոնց հնուեները . ոտանաւոր չափով : Կայ նուե վէզիրներու յաջորդութը . ու այլ ուրիշ հնուեց յիշատակուեներ . գրաբառ շարադրութ : Արարեալ 'ի Հ. Դուկաս վարդապետէ ինձիձեան կոստանդնուպօլսէց - ւոյ : Տպագրեալյամին 1794 :

Վ յըբենարան կամքերական՝

Պղտիկ տղոց կարդալ սորվելու համար :

Վ շխարհագրութիւ :

Աշխարհիուչոր մասանց վըրայ . ասիոյ , եւ բոպիոյ , ափրիկոյ , և ամերիկոյ :

Աս գրգիս մեջը որ շատ հասոր գործքմընէ շատ զուարծալի ու հարկաւոր գիտնալու բաներ կան՝ ամմէն քաղաքներու , գեղերու , պետերու ու լերանց վր . ամմէն սեղւոյ ու ազգի սովորութը , բնութը , կառավարութը , լեզուն , հաւատքը , երկրին բերքը , ու վաճառքը տեղն 'ի տեղը կըպատմընվի : Մինչե հիմայ տառը հասոր ապվեցաւ սկսեալյամի թն 1802 :

ա. Ամերիկայ մէկ հատոր . ուր կըստորոշ-
գրին ժէ մասնաւոր աշխարհքները որք են՝
Միացեալ ժդ նահանգք . Քսնատու . Նոր
սկովախա . Պարոյր հուասոնի . Լուխիա .
Ֆլորիտա . Մէքսիքոն . Նոր մէքսիքոն . Քա-
լիքունիա . Անդելեան կղզեք . Ջամաք . Բէ-
րու . Քիլե . Բարակվա . Ամազոնիք . Պէտ-
սիլիա . Երկիր մակելանեան :

բ. Ափրիկէ մէկ հատոր . ուր կըստորոշգրին
Եդիպտոս . Բարբարոսաց աշխարհ ծովե-
զերեայ . Բարբարոսաց աշխարհ միջերկրա-
կան , կամ Պիլէտիւլձերիա . Զատուա . Նիկ-
րիտիա . Կոչինէա . Գոնկով . Քաֆրաստան .
Եթովպիա . Սոփազա . Զանկոչպար . Այան .

Հաղեց . Նուապիա :

գ. Եւրոպիա կըբաժնը վեց հատոր : Ա-
ռաջինին մէջ կսորուագըրվին Փօրդուքալ .
Սպանիա . Գաղղիա կսմ ֆրանսա . Փիանտ-
րա . Հօլանտա , կմ Փիլէմէնկ . Անդուիա
կմ Ինկիլթէռուա . Դանիք . կամ Տանիմու-
քա . Շմէտք : Երկրորդին մէջը՝ Բրուսսիա .
կամ Պրուս . Լէ հաստան . Ուուսսիա . կամ
Մոսկովք . Զվեցցէրի . և Իդալիա ը մա-
սին : Երրորդին մէջը՝ Մասն իդալոյ .
Եօթն կղզեք յոնիականիք . և դերմանեայի մէկ
մասը : Օորրորդին մէջը՝ Մնացեալ մասը
դերմանեայի ու Մաճառք : Հինգերորդին
մէջը՝ Ատամազոլ մայրաքազաքը սպատկերնե-
րով ու աշխարհացոյցներով : Վեցերորդին
մէջը՝ Օտաննեան տէրուելը՝ որ յեւրոպիա :

դ. Ասիա . Երկու հատորը միայն տապված-
է . յր՝ առաջինը և չորրորդը : Առաջինը կը-
դրէ մեծ և փոքր հայաստան աշխարհին
հիմակվան վիճակին վրայ . կըդրէ նաև մը-
ջադեատաց ու կիւլիկիայի վրայ : Չորրոր-
դին մէջը՝ Հնդիկք , կամ Հնդկաստան . Չե-

նումաշնն . Ճիափոն , կամ կղղեք յափոնայ և
և մէկալ ասիական կղղեքը . նոր դանըլած
Շքներով :

Նոյն աշխարհագրութիւր շատ հատոր բաժն
նըված ու շատ ալ պատկերներով քղքնե
րու . գեղեցրու . բերդերու . նաւահանդիսա
ներու . սովորութեանց . հանդիսից . ըզ
դեստուց այլ և այլ աղգաց՝ զարդարված :

Նոյն պատկերազարդ աշխարհագրութիւր ա
ւելի փառաւոր կազմով , ու ներկըլված պատ
կերներով : Սակայն մէկ քանի հատոր ալ
կան գեռ կոխվելու : Յօրինեալ գրաբառ շա
րադրուք . աշխատասիրուք Աֆալատիւ ար
հիեղսի և Արքայի տն Ստեփաննոսի վար
դապետի Ադոնց : Եւ Հ . Ղուկաս վարդա
պետի ինձիմեան :

Աշխարհացոյցք :

Համապարած մէծ փորագրեալ յամստերամ .
յամի տն 1695 :

Համապարած դոփը քառակուսի . փորագրեալ
'ի վանս 'ի Հ . Եղիա վարդապետէ Ենտապեան
կոստանդնուպոլսկեցւոյ . յամի տն 1784 :

Հայասպանեայց մէծ փորագրեալ 'ի վէնէտիկ .
յամի տն 1778 :

Հայասպանեայց փոքր՝ փորագրեալ 'ի վանս 'ի Հ .
Իգնատիոս վգնդտէ խաչատուրեան . յա
մի տն 1751 :

Երեխն աւետիսայ . փորագրեալ 'ի վանս 'ի Հ .
Իգնատիոս վարդապետէ խաչատուրեան .
յամին 1746 :

Չարէն մասանց աշխարհի որիշ որիշ . փորագրեալ
'ի վանս 'ի Հ . Եղիա վգնդտէ Ենտապեան , յա
մին 1786 . և 1787 :

Օսմանեան պէտութե . փորագրեալ 'ի վանս 'ի
Հ .

X 7 X

Հ. Եղիա Վաղարշէ Էնտաղեան։ յամին 1787։
Աւաւ ծով և շրջակայք նոր հանդելով ստուգ է։
Լիովիլ։ Փորագրեալ ՚ի վենետիկ յամին 1791։
Կեղաց Խոպանդուութուու։ Փորագրեալ ՚ի վեն
նետիկ յամին 1791։
Մարմարա ծով և շրջակայք նոր։ Փորագրեալ
՚ի վենետիկ յամին 1805։

Վասքինութեց մոլութեց։

Այս գիրքս երկու հատոր կըբաժնըվի։ առաջինին մէջը առաքինութեց վրայ կըխօսի։
ու երկրորդին մէջը մոլութեց վրայ։ աղեկ
քննութե իմացընելով առաքինութե բարութը
և մոլութե չարութելը։ Օարդմանեալ գրու
բառ շարագրութե ՚ի ձեռն յակովքայ։ և
տպագրութե ՚ի լոյս ընծայել Գերայարդ Տն
Մխիթարայ մածի Աքրայի յամի տե՛ 1721։
Կոյնը երկրորդ անգամ տպագրած խոշոր
գրով։ ու կրկին անգամ համեմատած հին
օրինակաց հետ՝ յաշակերտաց մեծին Մխի-
թարայ։ յամին 1773։

Վաճառնէ։

Այս գիրք հին և նոր կտակարանաց։ Մեծ
դրիւթե և միջակ գրով։ շատ ու գեղեցիկ
ոլատիկերներով։ աղատգրեալ աշխատասի-
րութ գերապատիւ Տն Մխիթարայ Աքրա
հօր մերոյ։ յամին 1733։

Վաճառնէ մատեան հին և նոր կտակարա-
նաց։ Մեր նախնի նըց հարց թարգմանա-
ծին ալէս՝ յոյն հաւասարիմ քնագրէն։ Կո-
րէն տպվեցաւ լաւ ու ընտիր օրինակէմը,
շատ ձեռագիր օրինակներու հետ բաղդա-

տելով, ու հարկաւոր ծանօթութիներով .
մանարը գրով : Երկու կերպ եղաւ . Մէկը
ութը ծալքով չորս հատոր բաժնըված . գե-
ղեցիկ պատկերք ունին ամմեն մէկ հատոր-
ները : Երկրորդը՝ նոյն գրով , ու չորս ծալ-
քով . մէկ մեծ հատոր է , ամբողջ : Աշխա-
տասիրութիւն է . Յովհաննէս վարդապետին
զօհրապեան կոստանդնուպոլիսեցւոյ . տպա-
գրեալ յամին 1805 :

Ա տենաբանութիւն :

Ճառ ատենական նըյն ներսէսի լամբրոնաց-
ւոյն : Աս պըղտի գործքո է մէկ գերազանց
բանմը հեղինակին գործոց մէջը , ու ճար-
տասանութիւն սորվողներու մէկ հատիկ օրի-
նակ : Ասոր հետ տպված են Համբարձման
ու Հոգեգալստեան հառերը նոյն հեղինակ-
ին . յամին . 1787 :

❖ Բառգիրք հայկազեան լեզուն :

Երկու հատոր բաժնըված : Հեղինակն է բա-
րեյիշատակ մեր Միսիթար Աբբահայրը իր
աշակերտաց գործակցութը : Առաջին հա-
տորին մէջը կան գրաբառ հասարակ բա-
ռեր, ուր մասնաւորապէս կըբացատրըվի կեն-
դանեաց անունները . բուսոց , ականց , չա-
փուց , գրամոց , գործեաց և այլ ուրիշ կա-
հուց ու կարասեաց : Տպագրեալ յամին 1749 :
Խակ երկրորդ հատորին մէջը կան նախ՝ մնա-
ցորդք առաջի հատորէն : Երկրորդ՝ յատուկ
անունները : Երրորդ՝ բառք 'ի գրաբառէ
յաշխարհաբառ : Չորրորդ՝ յաշխարհաբա-
ռէ 'ի գրաբառ : Տպագրեալ յամին 1769 :
Բա-

**Բառարան յիտալական լեզունե՞ 'ի
հայ և 'ի տաճիկ բարբառ :**

Ընված է ըարձակ և դարդարան շատ կերպ
նշանակութիւններով ու սճերով . օգտակար
և հարկաւոր է այլ և այլ դիտունքոց դըրքե-
րը հասկընալու : **Արարեալ 'ի Հ. Մանու-
էլ վարդապետէ ջախջախեան Կիւմիւշխա-
նացւոյ : Տպագրեալյամին 1804 :**

Բարի խորհուրդներ :

Պղտի հոգեւոր դիրք մի է ամսական մատ-
ծութեանց . աշխատրհաբառ լեզուով 'ի Հ.
Մկրտիչ վարդապետէ աւքերեան . տաճկա-
կան թարգմանութե Գետրոսի վարդապետի
աւքերեան : **Տպագրեալյամին 1809 :**

Բուրվառ աղօթից :

Պղտիկ դրքոյկ մի է հատընաիր աղօթից ու
հայցունածոց դրաբառ լեզուով . **Տպագրեալ-
յամին 1801 :**

Նոյնը տպագրած քիչը մեծ դրքով քան-
դառաջինը . յամին 1803 : **Աս տպագրու-
թես մէջ քանի մի աղօթք աւելցուցած է ա-
ռաջնոյն վըրայ :**

Դաշտիկ ծաղկալի :

Աս դրէիս մէջը կան խրառք խռատովանահարց
ու զանազան գրաբառ սկատմուներ : Ժարդ-
մանած է 'ի Յոնան եպիսկոպոսէ եւգոկիաց-
ւոյ : **Տպագրեալյամին 1727 :**

(10)
Դաժովսք Բացեալ :

Եօթը մտածութիւն դժոխիքի տանջանաց վըրայ ։
դրաբառ շարադրութիւն : Թարգմանած է յա-
շակերտաց Տն Միսիթարայ մեծի Աբբայի:
Տպագրեալ յամին . 1753 :

**Դառուն քերականութեալ հաբառ
լեզուն հայոց :**

Աշխատասիրութիւն Տն Միսիթարայ մեծի
Աբբայի տաճկական լեզունաւ : Տոլագրեալ
յամին 1722 :

Դասլրութիւն նամակաց :

Որ է գիրք բարեադրաց : Այս գիրքս իրեք
մասն կըբաժնըվի . առաջինին մէջը կան հար-
կաւոր կանոններ տեսակ տեսակ թըղթեր
դրելու . երկրորդին մէջը՝ շատ կերպ թըղ-
թերու օրինակներ . երրորդին մէջը՝ թէ ինչ-
ովէս պիտոր դրվի թըղթին հասցէն , վերնա-
գիրը , ստորագրութիւնը . ևն : Զայս ամ
կըսորվըցընէ աս գիրքս երկու լեզունաւ . դրա-
բառ և աշխատաբառաւ : Աշխատասիրեալ 'ն
չ . Եղիսա վարդապետէ թովմաճանեան կոս-
տանդնուպօլսեցւոյ : Տպագրել յամին 1805 :

Դրախտ հոգւոյ :

Հոդեւորական գիրք մի է . դրաբառ շարադ-
րութիւն : Թարգմանութիւն լոյս ընծայեալ
տն Միսիթարայ մեծի Աբբայի : Տպագրել
յամին 1729 :

Եղա.

Հ Ա Հ
Եղանակ բիւզանդեան :

Որ է գուշակութե՞ փոփոխուե՞ օդոց իւրաքանչիւր տարւոյ ամմէն մէկ լուսնի քառորդին՝ ստամպօլու կլիմային վրայ . հարկաւորու զունարձալի տեղեկուներով . աշխարհաբառու լեզուն:

Եղանակիւնաչափութե՞ :

Երկու մասն բաժնըլած է , մակարդակ և գնտային : Տեսական ու գործնական գիտութե՞ է՝ գրաբառ շարադրութե՞ , որ եւունկիւնով ու թունաբանական հիսապներով կը չափե՛ հեռաւորութե՞ը ու բարձրութե՞ը յեռներու , աշաբաներու , աստղերու . և նաև : Հանդերձ աղեւսակօք նշանակաց : Յօրինեալ 'ի Հ . Սահակ վարդապետէ ոլրոնեան բերիացւոյ : Տպադրեալ յամին 1810 :

Երկրաչափութե՞ :

Երեք գիրք բաժնըլած է . յո՞ւ յերկայնաչափութե՞ , 'ի մակարդակաչափութե՞ և 'ի հաստատաչափութե՞ : Հարկաւոր և օգտակար գիտութե՞ մի է . զունարձութի կուտայ սորվողներուն գործնական կանոններովը . թէ ինչ պէս պէտք է չափել ու իմանալ լեռներու և աշտարակներու մէկպմէկէ հեռաւորութը և նաև : Աշխատասիրել գրաբառ շարադրութե՞ Հ . Սահակ վարդապետէ պրոնեան բերիացւոյ : Տպադրեալ յամին 1794 :

Հ 12 Հ
Ավիմէլուհու :

Որ է շրջտն մշտնջենաւոր՝ տարեկան գույն ։
շակուեց։ Աշխատասիրեալ գերպյժու Սարգու-
սի արքեպիսկոպոսի։ Տպագրեալ շատ ան-
դամ։ Յամին 1748, 1752, 1772, 1796։

Ուովմա գեմբացի։

Հոգեւորական գիրք ազգու խրատներով։
շորս մասն բաժնը վաճած։ Գրաբառ շարադրու-
թի։ Այլ և այլ թարգմանութիւն շատ ան-
գամ տպագրած է։ բայց աղեկը՝ վերջին
թարգմանութիւն է։ 'ի լոյս ընծայեալ 'ի Հ.
Վ. թանէս վրդպատէ ասկէրեան կոստանդ-
նուպօլսեցւոյ։ Տպագրեալ յամին 1786։

Ուուաբանութիւն

Երկու գիրք կըբաժնը վիլ։ Ուր կան կերպ
կերպ կանոններ ամմէն տեսակ հիսապի։
հարկաւոր ուսումն է, մանաւանդ վաճառաւ-
կանութիւն։ յօրինեալ գրաբառ շարագրութ-
ի Հ. Սուքիաս վարդապետէ աղամալեանց
շուութեցւոյ։ Տպագրեալ յամին 1781։

Թուուաբանութիւն համառօտ աշխարհաբառ .
ուր կան դիւրին կանոններ, ու օրինակ-
ներ ամմէն հիսապի։ Ունի ետքէն մէկ յա-
ւելուած մը զուարձալի խաղերու վրայ համ-
բանքներով։ Աշխատասիրեալ 'ի Հ. Խաչա-
տուր վրդպատէ սիւրմէլեան կոստանդնուպօլ-
սեցւոյ։ Տպագրեալ յամին 1788։

X 13 X
յամագիրք :

Ըստ անդամ կոխված է, թթ 1742. 1766.
1777. բայց ընտերը վերջին տպագրութին է
յամին 1793 : Աս տպագրութեանս վերջը
աւելցուցած է նաև ննջեցելոց շարական
ները :

Կմաստասիրութ բարոյական :

Գիրք իմաստալից՝ բարոյական խրատներով
զարդարված . որուն մէջը կըգըանըվին զա-
նազան հին պատմութիներ , առակներ ու
զուարժալի խօսքեր : Ետքէն աւելցուցած է
մասնաւոր ծանօթութի հին պատմութիներու .
ու մեկնութի մթին բաներուն : Ծարդմա-
նութ և ընտեր գրաբառ շարագրութի լոյս
ընծայեալ 'ի ձ . Վրթանէս վարդասլետէ
ասկէրեան կոստանդնուպոլսեցւոյ : Տու-
գրէալ յամին 1793 :

Խթան ղղջման :

Խրատներ և մտածութիներ ապաշխարութ-
և խոստովանութ վրայ : Ծարդմանած գրա-
բառ շարագրութ լատին լեզուէ 'ի Տէր
Վեարսսէ մուհուպեան : Տպագրել յամին
1727 :

Խոկմունք քրիստոնէական :

Գիրք ամսօրեայ մըտածական աղօթից . հա-
մառօս հոգեշահ և աղդու խօսքերով : Զա-
նազան թարգմանութ գրաբառ շարագրութ
տպագրեալ . որոնց մէջը՝ վերջին թարգմա-
նու .

նութեն է ընտրելադոյն . աշխատասիրեալ
՚ի Հ . Վ րթանէս վդակէ ասկէրեան կոստան
դնուազօլսեցւոյ : Տպագրել յամին 1771 :

Խորհուրդ ածպաշտուեն :

Գիրք կրթուել յածպաշտութե . յիշեցնելով
տնօրինական խորհուրդները քսի՝ վկայու-
թեք որ գրոց , ու մեկնաբանուք : Աշխա-
տասիրել գրաբառ շարադրուք ՚ի Հ . Մատ-
թէոս վդակտէ եւդոկիացւոյ : Տպագրեալ
յամին 1775 :

Խորհրդատեսը ոքյապատարագին :

Տպագրեալ յամին . 1741 : Եւ կրկին ան-
դամ մեծագիր և փոքրագիր . յամին . 1809 :

Խրատք կրօնաւորսկան կատարելութեն :

Խրատական գիրք հարկաւոր ամմեն վիճակի
մարդկան . որ կըսորվըցընէ ամ տեսակ ա-
ռաքինութենեք՝ ինչ որ սկզբք է ունենալ քրիս-
տոնէին : Շարդմանեալ գրաբառ շարադրու-
թեամբ ՚ի Հ . Վ րթանէս վարդապետէ աս-
կէրեան կոստանդնուպօլսեցւոյ : Տպագրել
յամին 1779 :

Օպաղիկ վարուց ոքյ տօնելեաց : Օպաղիկ վարուց ոքյ յիշատա- կելեաց :

Ուրք են համաւոտ սկատմուեն ոքյ՝ դրաբառ
ելու .

Երկու մասն է . մէկը՝ այն ուրց վը՝ զորս կը-
տօնէ հայոց եկեղեցին : Տպագրեալ յամին
1800 : Եւ երկրորդը այն ուրց վը՝ որք կըյի-
շատակիլին յայսմաւուրքին մէջը : Տպագրել
յամին 1803 : **Աշխատասիրեալ Հ. Մկրտիչ**
վարդապետի աւքերեան գաղատացւոյ :

ՕՐԱԿ. ԿԵՆԱԳ :

Փոքրիկ դիրք մի է գրաբառ շարադրութ .
ուր կըբովանդակվին մէկնուելը ոք խորհր-
դոյ պատարագի . հանդերձ յարմար պատ-
կերօք հին և նոր կտակարանաց . ևս և խոր-
հրդաւոր աղօթքներով : Հաւաքեալ 'ի Վ.
Աթանաս Վրդպետէ կոստանդնուպօլսեց-
ւոյ տայի սիմոնեան: Տպագրեալ յամին 1750 :

ՎԵՐԱԿՈՒՐ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ :

Խրատներ և զգուշուիներ քահանայից հա-
մար 'ի դործս տծային պաշտաման : Թարգ-
մանեալ 'ի լատին լեզուէ 'ի գրաբառ Տէր
Ածատրոյ ջուղայեցւոյ : Աս գրքիս ետևէն
կոխված է և այն փոքրիկ գրքոյկը , որ կըս-
լի արհեստ փրկութեն կամ հրահանդ քրիս-
տոնէական վարուց . թարգմանել յաշակեր-
տաց **Միսիթարայ մէծի Աբբայի:** Տպագրել
յամին 1760 :

ՎՀԻՌ ԺԱՄԱՆԱԿԻ :

Գիրք հոգեւորակն աղդու խրատներով . ուր
կերենայ ոչնչուի ժամանակաւոր բարեաց
բաղդատէլով յաւիտենականութեան հետ :
Թարգմանել գրաբառ 'ի Հ. Զաքարիա վար-
դապետէ **Ալեքսանդրան ակնեցւոյ :** Տպա-
գրեալ յամին . 1750 :

Հ 16 Հ
Առակարան :

Աւետարան, գործք առաքելոց, պազոսի և
կաթուղիկեայց թղթերով զանազան դրբով
շատ անգամ տպված է :

Արթութեալոթից :

Արթութեան մատանական աղօթից գրաբառ լեզ-
ուաւ : Մէջը կան և ոտանաւորներ այբ-
բենական կարդով առ ոք ածածինն : Ետ-
քէն դրված է և կարդ լիակատար ներողու-
թը օրհնութի տալոյ հոգեվարաց : Արտ-
ըեալ'ի գերայարդ Միսիթարայ Աբբահօ-
րէն մերմէ : Երկու հեղ տպված է առա-
ջինն յամին 1718: իսկ երկրորդը՝ յամին 1772:
Որ և է ընտրելագոյն, թէ տպագրութե-
կովմանէ, և թէ ազնունութեան պատկե-
րաց :

Հանգանակ հաւատոյ :

Որ է բացատրութեամ մեկնուի բանից հա-
ւատամքին : Յօրինել ու ամկական լեզուաւ,
հայերէն և տաճկերէն'ի Հ. Իգնատիոս վար-
դապետէ փափազեան կոստանդնուպօլսեց-
ւոյ : Տպագրել յամին 1807:

Հանդերձեալ կենաց գիրք :

Գրաբառ լեզուաւ շարադրած գիրք մի է
ուր կը հաստատվի զանազան օրինակներով
ոք գրոց թէ կայ հանդերձել կեանք: Թարգ-
մանեալ'ի Յովհաննէս վրդապետէ նիկոմի-
դացւոյ : Տպագրեալ յամին 1731:

X 17 X
Հեղերեն :

Առաջին կանոնը սազմուին տընատած, պըդ-
տիկ տըղոց կարդալ սորվելու համար :

Հիւսեակ բարեբանութեց նր
ածածնին :

Կերբողական գովեստք նը կուսին վլ գե-
րազանցուեն ածամայրութեն նը : Յօրինեալ
գրաբառ շարադրուէ 'ի Հ. Մատթէոս վար-
դապետէ եւդոկիացւոյ : Տպագրեալ յամին

1775 :

Հոգեշահ բանք :

Չորս թուղթ միաթերթ տպված՝ համառօտ
խրաներ է աշխարհաբան լեզուաւ . իբրև
նիւթ տարեկան մատածութեն և չերմեռան-
դութեն բարեկաշից : Աշխատասիրեալ 'ի
Հ. Իդնատիոս վարդապետէ փափազեան
կոստանդնուպոլսեցւոյ : Տպագրեալ յամին
1804 :

Հրահանգ Եօթնեկի :

Գիւթ աղօթից գրաբառ շարադրուէ . որուն
մէջը կան զանազան աղօթքներ շաբթու ա-
ւուրց վը . և կրթուի հոգեւոր դործոց բա-
րեպաշտութեն : Յօրինեալ 'ի Հ. Միքայէլ
վդուակ շամչեանց կոստանդնուպոլսեցւոյ :
Տպագրեալ յամին 1803 :

Հոգա

X 18 X
Հրաշից նը ածածնի :

Զանազան սկատմութեք սքանչելեաց նըյ կու-
սին , դրաբառ լեզունաւ . հաւաքեալ թարգ-
մանութ Հ. Զաքարիս վարդապետի ակնեց-
ւոյ ալէքսանեան : Տպագրեալ յամին 1772 :

Ձայն քրիստոսի :

Հոգեւորական դիրք ազդու խրաներով քնի
բերնեն առ հաւատացեալ հոգի . և ուրիշ
աղօթքներ առ քո , դրաբառ լեզունաւ : Ըա-
բագրեալ Տն Միսիթարայ մածի Աբբայի :
Տպագրեալ յամին 1753 :

◀ Պաղար փարոլեցի :

Աս վեպաս ունի դիրք սկատմութ ցանկալի
հնասիրաց , բաւական տեղեկութի կուտայ
հինգերորդ դարուն դիսունածներուն վըրայ
հայոց ազդին . արշակունեաց թագաւորու-
թեն բաժնը վելէն սկսեալ . մինչեւ 'ի մարզպա-
նութ վահանայ մամիկոնեի : Եւ որովհետեւ
մերձաւոր է ժամանակով նրց թարգման-
չաց , կըրնայ համարվիլ հեղինակ շարագրու-
թե , մանաւտնդ յընտիր սպարզութ : Տպա-
գրեալ յամին 1793 :

Շաշոց դիրք :

Երեք հատոր մեծադիր : Տպագրեալ յամին
1686 :

Շարտասանութի :

Դ հինգ դիրս բովանդակեալ : Աս կըսոր-
վը .

Վըցընէ շինել ամմէն կերպ ճառեր ըստ աւ-
րուեստի ճարտասանութեն . զանազան կա-
նոններով , և երևելի վարդապետաց օրի-
նակներով . որ շատ դիւրուե կուտայ սոլ-
վողներուն : Յօրինեալ դրաբառ շարադրու-
թեամբ 'ի Հ . Ստեփանոս վարժատետ վար-
դապէտէ Ագոնց : Տպագրեալ յամին 1775 :

ՎԵԿՆՈՒԹԻ աւետարանին մատթեին

Ընդարձակ բացատրութ ու գեղեցիկ վար-
դապէտութ , դրաբառ շարադրած 'ի գե-
րայարդ բարունապետէն մերմէ Մինիթա-
րոյ Աբբայք : Տպագրեալ յամին 1737 :

ՎԵԿՆՈՒԹԻ երգերգոյ :

Ճամառօտ ու խմաստալից մեկնութեն նըյն
դրիգորի նարեկացւոյն 'ի վը երդոյ երդոյն
սոլովմոնի՝ պարզ ոճով : Տպագրեալ յամին
1789 :

ՎԵԿՆՈՒԹԻ ժողովողի :

Բացատրութի ժողովող դրոցն սոլովմոնի :
Յօրինեալ պարզ ոճով 'ի գերայարդ Մինի-
թարայ Աբբահօրէն մերմէ : Տպագրեալ յա-
մին 1736 :

ՎԵԿՆՈՒԹԻ չորեքտասան թղթոցն պօղոսի :

Գրաբառ շարադրած է՝ շարձակ և գեղեցիկ
բացատրութ բանից ու խմաստիցը : Այս
գործ-

Գործքիս առջի հատորը տպված է . յորում
կը բովանդակի մեկնութի հռովմայեցւոց , և
առաջին կորնթացւոց թղթոցը : Արարեալ
՚ի Հ . Գաբրիէլ աթոռակալ վարդապետէ
աւետիքեան կոստանդնուպոլսեցւոյ : Տալա-
գրեալ յամին 1806 :

Ա Խիթար դօշ :

Գրաբառ փոքրիկ գիրք մի է խմաստալից ա-
ռակներու և բարոյական խրատներու : Հե-
ղինակը է Միխիթար վարդապետը որ կը սպի-
դօշ : Ետեւէն տպված է նաև խրատական գե-
րազանց ոտանաւորները որոյ հօրն մերոյ Ներ-
սէսի շնորհալւոյ . և կարապետ վարդապե-
տի : Տալագրեալ յամին 1790 :

Ա շանթենաւոր պարզատօմար :

Այսինքն , անփոփոխ աղիւսակներով տա-
րեկան կարգաւորութիք ամտերունական տօ-
նից և նրց , և աւուրց պահոց , հանդերձ տօ-
նացուցին . ուր կրդըրվի ամմեն աւուրյար-
մար շարականները և ընթերցուածները :
Աշխատասիրութ Հ . Վոթանէս վարդա-
պետի ասկէրեան : Տալագրեալ յամին . 1783 :

Ա տաճութի :

Ի վրեօթն գլխաւոր ցաւոց նբ պծածնին :
Արարեալ գրաբառ և աշխարհաբառ Հ .
Գաբրիէլ աթոռակալ Վարդապետի աւե-
տիքեան : Տալագրեալ յամին 1810 :

X 21 Հ
Մտածութիւն

Չարչարանաց տես մերոյ յանի քնի : Արար-
եալդրաբառ շարադրութեան համար Մատթէոս
վարդապետէ եւդոկիացւոյ : Տպագրեալ
յամին 1759 :

Յարացոյց ապաշխարողի :

Որ է մեկնութե ոզրոմեան ինձ ան սաղմո-
ւին , հանդերձ համառօտ պատմութ վարուց
դաւթի մարդարէին . յորդորելով զմեզ յա-
տաշխարութիւն : Խարդամանեալ դրաբառ ՚ի
Պետրոս վգապտէ թիֆլեզեցւոյ . և սրբա-
դրութե ՚ի լոյս ածեալ ՚ի գերայարդ Միւն-
թարայ Աբբահօրէն մերմէ : Տպագրեալ
յամին 1731 :

Կիշատակարան :

Ասոր մէջը Շաբառ լեզուաւ կպատմըվին
երեւելի պատմութիւններ ու սկասերազ-
մունքներ , որ հանտըպեցան ֆրէնկիստան
1807 տարւոյն մէջը . տպեալ յամին 1807 :

Հովհաննես իմաստասէր :

Ճառա նորա ընդդէմ երեւութականաց : Աս
ճառա է այն անուննի ճառը զոր ոմանք կը-
կոչեն ճառ մարդեղութիւն , ու մեր նախնի
նր հարքը կըյիշեն . ու վկայութե կըքերէն .
տպագրութե ՚ի լոյս ընծայեցաւ յամի 1807
փարիզու մեծ դրաստան օրինակէն հանած-
ծանօթքութե Հ. Մկրտիչ վարդապետին աւ-
քե-

X 22 X
ՔԵՐԵԿԱՆ ՊԱՂԱՄԱՋԵՍՈՅ : ՏԱՂԱԳՐԵԿԱՆ
1807 :

* ԱՐԵԿ :

Այն է սքանչելի գիրք աղօթից սբյ հօրեն
մերոյ գրիգորի նարեկացւոյն : Երեք ան-
դամ տպագրած յամի առ 1789 • 1795 • և
1807 :

* ԱՐԵԿԻ ԼՈՒԾՄԱՆՔ :

Բացատրութեն գժուշարին աեղեաց նարե-
կին՝ զգուշաւոր լուծմամբ : Աշխատասիրու-
թեամբ Հ. Գաբրիել աթուակալ վարդա-
պետի աւետիքեան կոստանդնուպօլսեցւոյ :
Տաղագրեկան յամին 1801 :

* ԱՐԵԿ պատկերազարդ :

Այն գրիգորի նարեկացւոյն աղօթքներեն
ու ճառերեն քաղած՝ ու յարմարցուցած է
շարթուաւուրց վր . վայելուչ սպատկերնե-
րով զարդարած : Վրկին անգամ տպագրե-
ցաւ . առաջինն յամի 1763 . իսկ ՚ի վերջին
տպագրութեն յամի 1804, ետեւեն գըրվեցան
տաղեր ու գանձեր նոյն սբյն հանգերձ տար-
բերութք ձեռագիր օրինակաց :

* ԱՐԵԿ բժշկական :

Ուր է համառօտ ծանօթութե բնական իրաց ,
բուսոց . հանքաց և : Ուր կան և բժշկա-
կան հարկաւոր խրատներ առողջութեն հո-
մար :

Մար : Յօրինեալ աշխատասիրութ Պարոն
Յովակիմ բժշկի օղուլուկսեան աշխարհա-
բառ լեզուաւ : Տպագրեալ յամին 1806 :

Կուտադարան օրհնութեց :

Որ է մեկնութե աւագ օրհնութեց սաղմո-
սարանին, և ինչ որ անկից 'ի զատ նը գրոց
մէջ կայ նէ . յարմարցընելով աւագ օրհնու-
թեց շարականին . գրաբառ շարադրութ : Յօ-
րինեալ 'ի Հ. Միքայէլ վարդապետէ չամ-
չեանց կոստանդնուպօլսեցւոյ : Տպագրեալ
յամին 1801 :

Աւղուծուծ ածաբանութե :

Այն է համառօտութե տծաբանական ուս-
ման : Թարգմանեալ գրաբառ լեզուաւ 'ի
Պետրոսվդմկտէ թիֆլիզեցւոյ . և տպագրել
սրբագրութ 'ի Դիոնեսիոս վդմկտէ մանա-
սեան կոստանդնուպօլսեցւոյ , յամին 1748 :

Աւսումնականութի նաւուղութե :

Է գիրք օդտակար գիտութե . որ կըսոր
վրցընէ 'ի ձեւն այլեայլ ուսմանց անմո-
լար ճանապարհորդել խորունկ ծովերուն
մէջ : Ետեւէն դրված է զանազան աղիւսակ-
ներ նշանակաց բնական թունոց՝ ծոցոյ և շո-
շափողի անկեանց . ևն : Յօրինեալ գրաբառ
լեզուաւ 'ի Հ. Վուկաս վարդապետէ օղուլ-
ուգետան տրասլիղոնցւոյ : Տպագրեալ յա-
մին 1809 :

X 24 X
Պատկեր տօնից ոք ածածնի :

Որ է ինն քարողական հառք տօնախմբութեց
ոք ածածնին և տէրունական տօնից . խոր-
հղրդաւոր յարմարութ բանից ոք գրոց : Կայ
ետևէն և տասներորդ ճառ՝ ի պաշտպանու-
թի ոք կուսին . ու գովեստ ոքյն Յովսե-
փայ . հանդերձ տասուներկու գեղեցիկ պատ-
կերներով : Յօրինեալ գրաբառ՝ պարզ ո-
ճով՝ ի Հ . Միքայէլ վարդապէտէ շամչեանց
կոստանդնուսլուսեցւոյ : Տպադրեալյամին

1805 :

Պատմութի ածաշունչ ոք գրոց :

Որ է համառօտութի սլատմութեց հին և
նոր կտակարանաց , աշխարհաբառ լեզունաւ :
Աշխատասիրեալ՝ ի Հ . Յովհաննէս վարդա-
պէտէ զօհրապէան կոստանդնուսպօլսեցւոյ :
Տպադրեալ յամին 1803 : Կոյնն կրկին ան-
գամ տպադրեալ ուղղագրութ և յաւելունա-
ծով նոյն հեղինակին յամի 1805 :

Պատմութի

Դասհմազ զուլի խանին տաճկերէն : Ճեղի-
նակին է գամլուրի Յարութը : Տպադրեալ
յամին 1800 :

Պատմութի հայոց :

Սկսեալ՝ ի ստեղծմանէ աշխարհի մինչև՝ ի
1784. թուական քոփի : Կըբաժնըվի իրեք հա-
տոր . և իւրաքանչիւր հատոր երկու գիրք
է :

է : Աս իրեք հատորին մէջը կըդրվին եմ
պատմուելք մեր ազգին՝ նահապետաց . թա-
դաւորաց . իշխանաց ու կաթուղիկոսաց ,
այլ և տեղիս տեղիս ուրիշ ազգաց պատ-
մուիներ . ըարձակ ծանօթութ , ու քննութ
ամմէն մատենագրաց պատմուելը ու կար-
ծիքը : Վերջի հատորին ետքը կայ ընտիր
ժամանակագրութիւն ու դասաւորուն կար-
գի թունականաց այլ և այլ ազգաց . և հա-
մեմատուելք շատ թունականաց : Յօրինեալ
գրաբոռ լեզուաւ 'ի Հ . Միքայէլ վարդա-
պետէ շամչեանց կոստանդնուպօլսեցւոյ :
Տպագրելյամի տն 1784 . 1785 . 1786 :

✓ Պատմութիւն

Վարուց բարեյիշատակ հօր մերոյ Միսիթա-
րայ մեծի Աբբայի դրաբառ շարադրութ
Աշխատասիրեալ Տն Ստեփանոսի Ածա-
պատիւն Արհիեպիսկոպոսի և Աբբայի :
Տպագրեալ յամին 1810 :

Պատմութիւն : Համառօտ տեղեկութիւն անցեց
և վշտաց սրբազն քահանայապետին Պիո-
տի վեցերդի : Աշխատասիրութ Հ . Յակոբ
վարդապետի ստեփանեան վարատինեցւոյ .
յամին 1800 *

Պարտէզ :

Որ է գերք զանազան աղօթից ու խնդրուա-
ծոց , գրաբառ շարադրութիւն : Տպագրած
է շատ անգամ :

Հ 26 Հ

Պիտոյից :

Որ է նախակրթութեն հռետորական սկզ
հօրն մերոյ Մովսէսի խորենացւոյն։ Առ
ընտիր դորձքս ծայրէ՛ի ծոյր զարդարված
է ճարտասանական օրինակներով։ Տոլոդ-
րութի՛ լոյս ընծոյած է յամին 1796. ՚ի
Ն. Յովհաննէս վարդապետէ զօհրապեան
կոստանդնուպոլուցւոյ հարկաւոր ծան-
թութիւններով խրթին ու գիտնալու բա-
ներուն։

Պատակ այբուբենից՝

Փոլագլետը ՚ի վէնետիկ ՚ի պէտա ման-
կանց։

Պատակ կուսին։

Ջերմեռանդական գրքոյկ փոքրիկ, գրա-
բառ շարադրութեն։ Կան առ գրքիս մէջ
զանազան տղօթքներ ՚ի յիշառակ եօթն ցո-
ւոց նը տատումածածնի։ և ՚ի ողաաիւ եօթն
ինդութեց նը։ Նաև համառօտ մատածու-
թիներ նը ածածնայ յաւոց վըրոյ՝ երեսուն
մասն բաժնը ված է ըս աւուրց ամսոյ։ Աշա-
տասիրեալ Ն. Յակովը վդալի ստեփանեւոն
վարատինեցւոյ։ Տոլագլետը յամին 1794։

Պատակ քոյլի։

Ճամառօտ տեղեկութի տեղունական ազօ-
թից, որ դրված է սղակի ձևով ՚ի յիշա-
ռակ երեսունվիրեք տարվան կենաց և
վլաւ։

(27)

վարուցն քնի : Յօրինեալ 'ի Հ . Ղուկաս
վդակաէ օղուլլուխեան տրապիզոնցւոյ : Տը-
սլագրել դրաբառ լեզուաւ յամին 1810 :

Իռութիկվեց :

Գիրք կրթուե կրօնաւորական և քրիստո-
նէական կատարելուե : Այս գործքս թէ-
պէտ շատ ճառ է . սակայն երեք ճառը մի-
այն ապված է . յո , խոնարհուե վրայ . հա-
մակերազութե ը կամոցն այ , և կրօնաւո-
րական ուխտից : Թարգմանեալ դրաբառ
լեզուաւ 'ի Պիետրոսէ վարդասլետէ թիֆլե-
զեցւոյ : Սրբագրութբ և տպագրութբ 'ի
լոյս ընծայեալ 'ի մեծէն Միսիթարայ Ար-
քահօրէն մերմէ . յամին 1741 • 1742 :

Վալեզացի :

Որ է սքանչելի գործք մը սքյն ֆրանչիս-
կոսի սալեզացւոյն , որ գրեց մասնաւորա-
պէս աշխարհական քրիստոնէից համար :
Թարգմանած է հայերէն գրաբառ , ու
տպագրութբ 'ի լոյս ընծայած 'ի Սարգսէ
Արքեպիսկոպոսէ , յամին 1748 :

Վաղմոս :

Մեծ դիրք և խոշոր դրով : Տպագրել ճեր-
մակ և կապուտ թղթի վր . յամին 1786 :
Վաղմոս միջակ դրիւք շատ անդամ տպագ-
րեալ :

Վաղմոս փոքր , մանր դրով , զանազան տիպք .
Ե որս կայնաւ համառօտուի հնոյ տումարին
հռովմայեցւոց , որով կըվարի աղքս հայոց :
B 2

Ակը

Ակզեռունք Քրիստոնէական :

Գրքոյկ ինչ հոգևորական, որ է կրթութեա
բարի քրիստոնէից : Թարգմաննել դրաբառ
լեզունաւ 'ի Հ. Թմէոդորոս վարդապետէ :
Տպագրեալ յամին 1744 :

Ա պրք

Սբ հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին դը-
րաբառ շարադրութեալ 'ի Հ. Մատ-
թէոս Վարդապետէ եւդոկիացւոյ : Տպագ-
րեալ յամին 1749 :

Վարդ՝ Սբ հօրն մերոյ անտոնի աբբայի, շա-
րադրեալ 'ի սբյն աթանատէ աղեքսանդրաց-
ւոյ : Թարգմաննեալ դրաբառ լեզունաւ 'ի
Հ. Բարսեղ վարդապետէ լասլովեան կեռ-
լացւոյ : Տպագրեալ յամին 1794 :

Յաւելունած բանից և գործոց նոյն սբ յ
հօրն անտոնի, ինչ որ արտաքոյ նր վարու-
ցը կը պատմըվի : Աշխատասիրեալ 'ի նոյն
հեղինակէ դրաբառ լեզունաւ . և տպագ-
րեալ յամին թն 1800 :

Վարդ՝ Սբյն ալեքսիաննոսի աշխարհաբառ լե-
զունաւ : Աշխատասիրութեալ 'ի Հ. Թագէոս
Վարդապետի ասկէրեան կոստանդնուպօլ-
սեցւոյ : Տպագրեալ յամին 1800 :

Վարդ՝ Սբյն յովհաննիսի մոյ, որ հիմնադիր
եղաւ կարդի կրօնաւորացն, որ կը ծառայեն.
հիւանդաց, և կը ավեն՝ բարի արարէք եղ-
բարք : Այս վարուցս ետևէն կայ զանա-
զան խրատներ՝ թէ ինչպէս պէտք է օդնել
միսիթարել ու ծառայել հիւանդներու և
հոգեվարքներու : Թարգմաննեալ յիտալա-
կան

կան լեզուէ աշխատասիրութք յովաննու
և պահին սերաստիոյ : Տպագրեալ յամին
1724 :

Ա Կայութեք :

Որ է քաղունածք վկայութեց 'ի սբց հարց
հայոց 'ի վր պղխաւորութեն սբյն պետրոսի
առաքելոյն և յաջորդաց նորա : Թարգման
նեալ 'ի լատին լեզու 'ի Հ . Սաեփան վար-
դապետէ ասլեկեան զմիւոնեցւոյ : Տպագ-
րեալ երկիջեան հայերէն և լատիներէն յա-
մի տն 1804 :

Տարեգրութեք :

Զանազան տետրակներ են , ուր կը պատ-
մը վին աշխարհաբառ լեզունաւ քաղաքական
դիպունածներ . բանասիրական տեղեկու-
թիներ . պատերազմունք տերութեց , ու
ուրիշ տեսակ տեսակ աղէկ գիտելիքներ :
Արարեալ 'ի Հ . Ղուկաս վդուաէ ինձի-
ձեան կոստանդնուպօլսեցւոյ : Յամին 1799 .
1800 . 1801 . 1802 :

Տեսարան աշխարհի :

Զունարձալի գիրք է գրաբառ պարզ շա-
րադրութք . որ կիմացընէ վայելութելը ու
հարկաւորութելը անզդայ ստեղծունածոց ,
զգայուն կենդանեաց , ու իմացական բնու-
թե . ց մարդկան , և հրեշտակաց : Յօրինեալ
'ի Հ . Յակովը վարդապետէ ստեփանեան
վարատինեցւոյ : Տպագրել յամին 1810 :

✓ Տեսութիւն համառօտ :

Աս դիլքս կը բովանդակէ բոլոր հին ու
նոր աշխարհագրութիւն, կը խօսի ամեն մէկ
աշխարհաց, դաւառաց ու թագաւորութեց
վրայ, աշխարհաբառ լեզունաւ : Յօրինեալ
'ի Հ . Ղուկաս վարդապետէ ինձիձեան
կոստանդնուպօլսեցւոյ : Տպագրեալ յա-
մին 1791 :

✓ Տետրակ'

Հարցմանց քերականութեն, դրաբառ շա-
րադրութիւն : Արարեալ Տի Միսիթարայ
մեծի Արքայի : Տպագրեալ յամին 1759 :
Տեպրակ' Հոգեոր խաղու հանդերձ պատ-
կերներով, դրաբառ լեզունաւ : Աշխատա-
սիրութիւն տի Միսիթարայ մեծի Արքայի :
Տպագրեալ յամին 1737 , և յամին 1775 :
Տեպրակ' Ներովունեց առաջկեվար լեզունաւ,
արարեալ 'ի սօֆեալեան Սահակ Վարդա-
պետէ : Տպագրեալ յամի տի 1791 :
Տեպրակ' Պատմութեն կապկաց, աշխարհաբառ
լեզունաւ : Արարեալ Հ . Ղուկաս վդոպտի
ինձիձեան :

Տեպրակ' Պատմութեն օդապարիկ գնտոյ,
գրաբառ շարադրութիւն : Արարեալ 'ի Հ .
Եղիա վարդապետէ էնտաղեան կոստանդ-
նուպօլսեցւոյ : Տպագրեալ յամին 1785 :
Տեպրակ' Սպասաւորութեն սքյ պատարա-
գին :

Տեպրակ' Վարդարանի , տպագրեալ շատ ան-
դամ:

Տումար

ԱՅՆ ԼԵՈՆԻ ՀԱՌՎՄԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ' Ի ՎԼՌ ՇՔ
ԺՊՂՈՎՍՅՆ ՔԱՂԻԿՈՆԻ : ՆՈՐ ԾՄՈՐԴՄԱՆՆԱԾ
'Ի ԼԱՏԻՆ և 'Ի յոյն ԼԵՂՈՆԵ ԳՐԱԲԱՌ ՇԱՐԱԳ-
ԲՈՒԹՔ Հ. ՄԿՐՏԻՉ ՎԼԳԵՂՏԻ ԱՆՔԵՐԵԱՆ :
Ուր կան և համաձայն վկայութեք մեր ՇՔ
հարց գրքերէն, ու սբյն կիւրզի : Տպագ-
րետէրեք ԼԵՂՈՆԹԱՌ, հայերէն, լատինէ-
րէն և յունարէն, յամին 1805:

Տօնայոյց :

ՈՐ Է ԳԻՐՔ և ցուցակ տօներու ու եկեղե-
ցական տրադողութեց հայաստանեայց եկե-
ղեցւոյ :

Այս գիրքս երկու դրիւք և մանր բոլո-
րագրով է . մէկը մեծ՝ որ և տղարղատօմար
կրավի՝ հանդերձ աղիւսակով . իսկ մէկալը
պղտիկ առանց աղիւսակի . տպագրեալ յա-
մին 1782:

Ցուցակ

Աւուրց լուսնի . չերշիվէյի մէջ գրված է ,
ու անանկ ալ կըծախվի :

Փիլիսոփայութիւն :

Չորս հատոր է : Տրամաբանութիւն . Բնա-
բանութիւն . Համաբնաբանութիւն և Բարոյա-
կան : Գեղեցիկ գիտութիւն է՝ հարկաւոր ամ-
մէն բանասէր մարդկանց . որով մարդուս
միտքը կըլուսաւորվի քննելով այ ըրածնե-
րը և իմանալով անոնց պատճառը : Ծառը ման-

(32)

մանել գրաբառ շարադրութե՛ ի Հ . Վրթա-
նէս վարդապէտէ ասկէրեան : Տպագրեալ
յամի առ 1750 . 1751 :

Վաղաքավարութ գիրք :

Որ կըսորվըցնէ վայելուչ կանոններ , ինչ
որ պէտք ու պատշաճ է մարդկային կեն-
ցազավարութե՛ : Աս գիրք՝ Թէպէտ պարզ
գրաբառ լեզունաւ է . սակայն ունի ետևէն
համառօտութի նոյն կանոններուն աշխարհա-
բառ լեզունաւ : Աշխատասիրեալ' ի Հ . Իդ-
նատիոս վղապէտէ իմափաղեան կոստանդնու-
պօլտեցւոյ : Տպագրել յամին 1806 :

Վարող գիրք :

Համառօտ քարողներ քաղեալ' ի վկայութեց
ոք գրոց , և յընաիր իմաստից ոք հարց և
վարդապէտաց : Թարգմաննեալ գրաբառ ' ի
Հ . Վրթանէս վարդապէտէ ասկէրեան կոս-
տանդնուպօլսեցւոյ : Տպագրել յամին 1781 :

Վաւարանի աղօթք :

Որ է համառօտ կրթութե՛ հանապազարեայ
աղօթից վն հոգւոց քաւարանին : Աս փոքր
տետրակը հասարակօրէն պսրտէղ գրքին
հետ մէկ տեղ կըկապվի , բայց կըդժնըվի
և առանձին կազմածն ալ : Տպագրեալ յա-
մին 1785 :

Վերականութիւն

Գրաբառ լեզուին հայոց ը ուղիղ կանո-
նաց : Արարեալ Ամենապատիւ առ Միկ-
թա-

X 33 X

Թարայ մեծի Ալբայի : Տպագրեալ յա-
մին 1739. և 1770:

Նոյնը նորէն շինված ըստ նախնի ուղղու-
խօսութեան հայկազեան լեզունի : Ուր կան
շատ կանոններ և պէսովէս տեղեկութիներ
շիտակ ու անսխալ շարադրութի ընելու,
հանդերձ ընտիր վկայութեան հին հեղինակաց
հայոց : Յօրինեալ'ի Հ. Միքայէլ վարդա-
պետէ շամչեանց կոստանդնուպօլսեցւոյ :
Տպագրեալ յամին 1779: Նոյնն երկու ան-
դամ տոլվեցաւ առջինէն համառօտ , յամի
առ 1801 :

Քերականութի : Խտալերէն , գրաբառ և տաճ-
կերէն , հաւաքել'ի Գերապայծառ Աթա-
նաս եպիսկոպոսէ մէրասեան կոստանդնու-
պօլսեցւոյ : Տպագրեալ յամին 1774:

Նոյնը նորէն շարադրած , ուր կան զանա-
զան կանոններ իտալական լեզունի : Կաև
սովորական հարկաւոր խօսակցութիներ ,
առակաւոր բաներ , պատմութիներ և մէկ
քանի օրինակներ բարեագիրներու՝ երկու
լեզուաւ գրաբառ ու տաճկերէն 'ի վար-
ժութի համբակաց : Արարեալ'ի Հ. գաբ-
րիէլ վարդապետէ աւետիքեան կոստանդնու-
պօլսեցւոյ : Տպագրեալ յամին 1792:

Պրիատոնէական վարդապետութի:

Ընդարձակ աշխարհաբառ լեզուաւ , ուր
կան նաև տաղեր և շարականներ : Շարադ-
րել Տն Միհիթարայ մեծի Ալբայի : Տպագ-
րել երեք անգամ . 1727. 1732. 1771:

Նոյնը գրաբառ , շարադրեալ'ի նոյն Միհի-
թարայ Ալբահօրէն 'ի պէտս մանկանց . ա-
սոր մէջը կայ նաև այբբենարան : Տպագրել
երկու անգամ , յամին 1725. և յամին 1750:

X 34 X

Դարձել համառօտ աշխարհաբառ լեզուաւ
՚ի ուշտո սերտողութե մանկանց : Ըարագրել
՚ի Հ . Զտքարիա զդապտե ալէքսանեան ակա-
նեցւոյ : Տպագրեալ յամին 1770 :

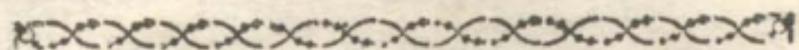
(Եղապարիկ դունտ :

Տես տետրակ սկատմութե օդապարիկ դնտոյ :

(Օրացոյց :

Աժման մէկ տարւոյ համար հետզհետե կը
տոլվի :

Դայս համառօտ ցանկս բովանդակութիւնն
է այն գրքերուն միայն, որոց կը փափէին
բարեպաշտք և ուսումնակեր եղբարք դիտ-
նալու և ունենալու, թէ չէ՝ տառնցմէ՛ ի
զատ կը գըտերվին ուրիշ բանի մի գրքեր
ալ, որ թէպէտ կօխված են վենետիկ ։ սա-
կայն հնութիւն ժամանակին և փափաք գրա-
սէր ստացողաց հատուցեր է զամմէնը, ուս-
տի աւելորդ համարեցանք անոնց անթանը
դնել այս ցանկիս մէջը :

Յուսանք որ այս ցանկս յորդոր ըլլայ հայ-
ազգի բարեսէր եղբարց, հետաքննին ըլլ-
ալու չէ թէ միայն գրքերու անունը դիտ-
նալ ։ այլ մանաւանդ ստանալու զփափաք
դրասիրութիւն ։ որով և տեղեակ ըլլալու
զանազան ուսմանց և դիտութիւն ։ որ շատ
հարկաւոր է և օդտակար մարդուս ։ ինչ ա-
պէս որ յայտնի է իմաստութիւն համը առ-
նազներուն ։ Յուղղ որ՝ կարդացողներուն յօ-
ժարութիւն գիրք շնորհներուն ձեռքն ալ
կը զօրացընէ, որ հետազնեաէ նոր նոր բա-
ներ շարադրեն ու աըպեն յօդուտ և՝ ի պայ-
ծառութիւն աղգին ՚ի փառս այ :

